

Rigsarkivet

DDA Sundhed

Årsplan 2017

Årsplan 2017

Indholdsfortegnelse

0. Om denne årsplan
1. DDA Sundheds indsatser og rammer
2. Personaleressourcer og deres fordeling på funktionsområder
3. Ressourceforbrug og produktionsmål
4. DDA Sundheds særlige services og projekter
5. Afsluttende kommentarer

Årsplan 2017

0. Om denne årsplan

DDA Sundheds Årsplan 2017 indeholder fem hovedafsnit:

1. De centrale rammer for DDA Sundheds indsatser
2. Personaleressourcer og deres fordeling på funktionsområder
3. Produktionsmål og opgaver
4. DDA Sundheds aktiviteter og projekter
5. Planen afrundes med afsluttende kommentarer.

DDA Sundheds årsplan har interne og eksterne målgrupper. Målgrupperne er medarbejdere og ledelse i Rigsarkivet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen, KOR (Det Koordinerende Organ for Registerforskning), DDA Sundheds netværk til forskere samt brugere af DDA Sundhed. Tekstparadigmet for årsplaner i Rigsarkivet er tilpasset behørigt.

1. Rammer for DDA Sundheds indsatser

DDA Sundhed styrker indsamling, bevaring og formidling af forskningsdata inden for sundhedsområdet i Rigsarkivet. Disse indsatser for sundhedsvidenskabelige data er etableret på baggrund af anbefalinger fra ledende sundhedsvidenskabelige forskere og forskningsmiljøer. Dialog og samarbejde med de sundhedsfaglige miljøer er helt centralt for at udvikle netop de aktiviteter og services, der medvirker til at understøtte og kvalificere den sundhedsvidenskabelige forskning, hvorfor den søges fortsat og udviklet i såvel etablerede som nye sammenhænge.

Indsamling, bevaring og oparbejdning samt tilgængeliggørelse af digitale forskningsdata er fordelt på hvert deres specialiserede funktionsområder for henholdsvis indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse i Rigsarkivet. DDA Sundheds projektleder bidrager til at relevant viden om sundhedsvidenskabelige data overdrages til de ansvarlige funktionsområder, at netværk til de sundhedsvidenskabelige miljøer fastholdes og styrkes, at sundhedsdata i Rigsarkivet tilgængeliggøres og rapporterer indsatserne til Forsknings- og Innovationsstyrelsen i en årsberetning, herunder aflægger et årsregnskab.

DDA Sundhed finansieres af en bevilling på 3,3 mio. kr. i 2017 (jf. Finanslov 2017, konto 19.45.01.21: DDA-Sundhed) til Rigsarkivet, som afholder fællesomkostningerne ved indsatserne. Således bidrager Rigsarkivet til DDA Sundheds indsats ved at afholde udgifter til husleje og it-infrastruktur samt til en samlet infrastruktur for forskningsdataindsamling, bevaring samt tilgængeliggørelse, hvilket modsvares af DDA Sundhed bidrag til Rigsarkivets it-udvikling med ressourcer og viden. DDA Sundheds opgaveløsning understøttes af it-udvikling af interne værktøjer og brugerservices i Rigsarkivet.

DDA Sundheds indsatser skal ses i sammenhæng med KOR (Det Koordinerende Organ for Registerforskning), der blev nedsat i 2014. KOR skal ifølge sit kommissorium fra Uddannelses- og Forskningsministeriet ”følge og vurdere de ydelser, der leveres af ”Dansk Data Arkiv – Sundhed”.

Der er truffet aftale om, at KOR og DDA Sundhed afholder et årligt koordineringsmøde

Årsplan 2017

med deltagelse af en repræsentant for Rigsarkivet samt en af de sundhedsvidenskabelige konsulenter, som rådgiver DDA Sundhed.

Formelt samarbejde med sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer

DDA Sundheds formelle samarbejde med de sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer beror på et konsulentteam af sundhedsfaglige konsulenter samt et netværk til sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer kaldet ”Arkiveringsnetværk for DDA Sundhed”.

Endvidere deltager vi i flere tværgående udviklingsprojekter til fremme af datamanagement i forskning, som er beskrevet i et selvstændigt afsnit på side 12 og 13. Det forventes, at disse projekter i 2017 følges op med implementering af bæredygtige tiltag til støtte for datamanagement på universitetsniveau. Implementering af disse tiltag forventes at fremme Rigsarkivets samarbejde med de sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer.

Sundhedsfaglige konsulenter

DDA Sundhed rådgives af et team af 3 sundhedsvidenskabelige konsulenter, som også deltager i DDA Sundheds arkiveringsnetværk. De tre konsulenter er:

1. **Søren Paaske Johnsen**, forskningsoverlæge, klinisk lektor, ph.d. ved Aarhus Universitet, Klinisk Epidemiologi, Skejby Science Center
2. **Tina Kold Jensen**, professor, cand.med., ph.d., journalist ved SDU, Forskningsenheden for Miljømedicin, Syddansk Universitet
3. **Annette Kjær Ersbøll**, professor, MSc. ph.d., Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

Der afholdes to møder årligt med dette konsulentteam (april og oktober) i Rigsarkivet. Konsulenterne vejleder og følger DDA Sundheds særlige indsatser og rådgiver om nye værdifulde sundhedsvidenskabelige data, der bør bevares, oparbejdes og tilgængeliggøres.

Netværk med sundhedsfaglige forskere

Fremtrædende forskere og forskningsledere i de sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer er inviteret til at deltage i et netværk omkring DDA Sundhed, som vi kan kontakte, fx for at aftale besøg i et forskningsmiljø eller få information om igangsatte forskningsprojekter. Deltagerne bidrager med råd og vejledning til DDA Sundheds aktiviteter samt til at synliggøre samlingen af sundhedsvidenskabelige data i Rigsarkivet.

Netværket blev etableret i 2006 med det formål at have samarbejde med og kontakt til sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer fordelt på forskningsområder- og specialer (folkesundhed, epidemiologi, klinisk epidemiologi og klinisk forskning) på hospitaler og universiteter.

DDA Sundheds konsulenter og netværk ser store perspektiver i at

- der skabes bedre koordination mellem forskningsinfrastrukturer og forskningsressourcer i hele landet
- der bliver bedre muligheder for at anvende data og linke data fra forskellige kilder i et sikkert miljø

Årsplan 2017

- få kortlagt og eventuelt digitaliseret arkivalier i Rigsarkivet med sundhedsvidenskabeligt potentialer

DDA Sundheds konsulenter og deltagerne i netværket anerkender DDA Sundhed for at have sikret bevaring af værdifulde sundhedsvidenskabelige data, der stilles til rådighed for anvendelse til forskning og uddannelse, og ser indsatserne som en vigtig del af den nationale forskningsinfrastruktur.

2. Personaleressourcer og deres fordeling på funktionsområder

Personaleressourcerne, der finansieres af ovennævnte bevilling, er fordelt på de funktionsbestemte områder i organisationens to søjler ”Indsamling og Bevaring” (IB) samt ”Brugerservice og Formidling” (BF). Personaleressourcerne er planlagt anvendt således:

- 1 projektleder for DDA Sundhed i Dansk Data Arkiv (DDA) i BF
- ½ tids AC-medarbejder i DDA i BF
- 2 it-arkivarer i Indsamling af Myndighedsdokumentation og Forskningsdata (MF) i IB
- 2 it-assistenten i Digital bevaring og oparbejdning (DBO) i IB
- 1 it-udvikler i It-udvikling (ITU) i IB
- 2 studentermedhjælpere (10 timer pr. uge) i DBO i IB

I 2017 bidrager DDA Sundheds bevilling samlet med 7,4 årsværk til Rigsarkivet, som er fordelt på to overordnede medarbejderkategorier jf. oversigt 1. De sundhedsfaglige konsulenter aflønnes med 20 timer årligt, som dog ikke indgår i nedenstående skøn over årsværk- og ressourceforbruget.

Oversigt 1. Årsværk og ressourceforbrug

	Planlagte
Bevillingstimer i alt¹	14.238
Årsværk	7,4
Tidsregistreringstimer²	11.396
Fordeling på medarbejderkategori: (bevillingstimer)	
AC'ere	10.380
HK'ere	3.858

1: Et årsværk udgøres af 1.924 bevillingstimer

2: Et årsværk udgøres af 1.540 tidsregistreringstimer

Det svarer til at 93 pct. af bevillingen anvendes til løn og 7 pct. af bevillingen til øvrig drift samt kompetenceudvikling.

Årsplan 2017

2.1. Indtægtsdækket virksomhed

Der er ingen planer om indtægtsdækket virksomhed for øjeblikket.

2.2. Mobilitet og rekruttering

Der søges etableres en stilling som AC-medarbejder til tilgængeliggørelse af data på halv tid. Derudover påregnes ikke yderligere ansættelser i perioden.

2.3. – 2.6 Andet

Plan og mål for sygefravær, medarbejderinvolvering, personaleudvikling, kompetenceudvikling og medarbejdersamtaler er områdespecifikt og fremgår af årsplanerne for de respektive søjleområder: Indsamling og Bevaring samt Brugerservices og Formidling.

3. Ressourceforbrug og produktionsmål

I dette afsnit beskrives fordeling af bevillingen omsat til ressourceforbrug på hovedformål og de produktionsformål der sættes for de specifikke indsatser.

3.1. Ressourceforbrug og fordeling på hovedformål

De 11.396 tidsregistreringstimer, som DDA Sundheds bevilling finansierer, fordeles på de formål og hovedkonti i Rigsarkivet, som fremgår af oversigt 2.

Oversigt 2. Ressourcer (tidsregistreringstimer) fordelt på følgende formål

Formål	Ressourceforbrug (tidsregistreringstimer)
1. Bevaring mv. konventionelle arkivalier	150
2. Indsamling og bevaring mv. af IT-arkivalier ¹	5.003
3. Konservering, sikkerhedsfilmning mv.	0
4. Tilgængeliggørelse og formidling	4.743
5. Forskning	0
6. Hjælpefunktioner	700
7. Generel ledelse og administration	150
8. Andet (uddannelse og internationalt samarbejde)	650

DDA Sundheds bevilling bidrager med 3 årsværk til indsamling og bevaring af data (herunder 1 årsværk til it-udvikling) samt 4,4 årsværk til oparbejdning, tilgængeliggørelse og formidling af forskningsdata.

¹ Ressourceforbrug til it-udvikling ligger her

Årsplan 2017

3.2. Produktmål for indsamling, bevaring, tilgængeliggørelse samt udlevering af digitale data om sundhed

I oversigt 3 præsenteres de planlagte produktionsmål for indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse samt udlevering af sundhedsdata samt de forventede enhedsomkostninger for aktiviteten.

Oversigt 3. Planlagt produktion og enhedsomkostninger for 2017

	Planlagt produktion	Ressourcetimer
Anmeldelse ¹	80	10
Arkivering ²	60	4
Oparbejdning (FOD) ³	25	130
Straks-publicering ⁴	10	5
Udlevering af data ⁵	50	10
Undervisning ⁶	8	10

1: Anmeldelse: Forskningsdata fra sundhedsvidenskab anmeldt til Rigsarkivet; 2: Arkivering: Modtagelse, arkivering og kontrol af materiale ved modtagelsen; 3: Oparbejdning: Oparbejdning af data til fuldt oparbejdede og analyseklare data (FOD); 4: Straks-publicering: Publicering af data og metadata som de er modtaget; 5: Udlevering af data: udlevering af sundhedsvidenskabelige forskningsdata og registerdata med sundhedsvidenskabeligt potentiale 6: Undervisning: eksterne foredrag og undervisningsbidrag for forskere og studerende

Anmeldelse af studier

Anmeldelse af studier med forskningsdata samt it-systemer med myndighedsdata styrkes af to bekendtgørelser fra Rigsarkivets side, som skal implementeres overfor målgrupperne på universiteterne og i regionerne.

Kendskabet til proceduren for anmeldelse af forskningsdata vil blive udbredt ved:

- informationsmøder for relevante målgrupper
- møder med forskningsråd på sygehusene

I 2017 forventes 80 studier med tilhørende forskningsdata lokaliseret og anmeldt, til hvilket der er beregnet 10 timer pr. studie.

For at fremme anmeldelse af forskningsdata fra gennemførte og nye studier besøger vi de statslige forskningsinstitutioner og forskningsinfrastrukturer. Den opsøgende og personlige kontakt har en bedre virkning end skriftligt kommunikation fra en myndighed og derfor bruges ekstra ressourcer på besøg.

I 2017 besøges:

1. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd – (centret oprettes i 2017 som følge af sammenlægning af KORA og SFI i 2016)
2. NFA (Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø)
3. SIF (Statens Institut for Folkesundhed, SDU)
4. OPEN (Odense Patient data Exploratory Network) en forskningsinfrastruktur der

Årsplan 2017

understøtter klinisk forskning og registerforskning ved SDU

I det opsøgende arbejde med lokalisering af digitale forskningsdata kan der endnu også være papirarkivalier med betydning for de digitale forskningsdata, eller der kan ved tilsyn med regioner og kommuner findes papirarkivalier med relevans for forskning. Der er således afsat 150 timer til bevaring af konventionelle arkivalier, idet der i 2017 vil være besøg i specifikke forskningsinstitutter, der kan have papirarkivalier i tilknytning til digitale forskningsdata.

Et studie oprettes som sag, når der er udfyldt og indsendt et anmeldesskema for forskningsdata, eller der er indsendt en bevillingsskrivelse fra Det Frie Forskningsråd (DFF), som angiver, at studiet er klausuleret til arkivering i Rigsarkivet.

For studier som anmeldes, foretages der en vurdering af bevaringsværdien (genbrugspotential) i studiet, og Rigsarkivet træffer beslutning om, hvorvidt studiet skal arkiveres i Rigsarkivet. Anmeldelse af studier dækker hele sagsbehandlingen frem til studiet er modtaget til arkivering.

Rigsarkivet bevarer flere data på det sundhedsvidenskabelige område end på andre videnskabelige områder grundet bevillingen til DDA Sundhed.

Arkivering af studier

I 2017 er der planlagt en arkivering af 60 studier med en gennemsnitlig enhedsnorm på 4 timer pr. studie til arkivering. Arkivering af studier omfatter kontrol og anonymisering af modtagne datafiler, udarbejdelse af studiebeskrivelse samt overførsel af data og metadata til arkiveringsformat.

Arkiveringsproceduren for forskningsdata koordineres af ”Digital Bevaring og Oparbejdning (DBO)”, og der er på baggrund af et projekt i 2016, der har sikret anonymisering af alle arkiverede datafiler, nu indført en procedure til anonymisering af modtagne data i forbindelse med arkivering af data.

Til arkivering (samt til oparbejdning og tilgængeliggørelse) af forskningsdata anvendes en *DdiEditor*, et it-værktøj baseret på DDI-standarden for forskningsdata, udviklet i DDA. Som et led i arkiveringsprocessen tilegner *DdiEditoren* studiet en søgbar ”landing page” i DDASøgeservice samt kodebog med præsentation af data på variabelniveau.

På studiets ”landing page” er der information om studiets formål, datamaterialets indhold, indsamlingsmetode samt beskrivelse af undersøgelsens population og enheder. Med henblik på citation og identifikation tildeles ved tilgængeliggørelse af data en ”persistent identifier”, en såkaldt DOI (Data Object Identifier), der er internationalt anerkendt og anvendt.

Oparbejdning og tilgængeliggørelse

Oparbejdning af forskningsdata omfatter dokumentation på studieniveau, variabelniveau og kodeniveau, således at data uden forståelsesbarriere kan anvendes. Tilgængeliggørelse af data omfatter også publicering, udlevering samt skriftlig og mundtlig formidling med hen-

Årsplan 2017

blik på ny anvendelse af data. I 2017 planlægges oparbejdet og tilgængeliggjort 25 sundhedsvidenskabelige studier og datafiler, og aktiviteterne koordineres af DBO og DDA Sundhed.

Oparbejdning og tilgængeliggørelse af de 25 sundhedsvidenskabelige studie- og datafiler, finansieres hovedsageligt af bevillingen fra Forsknings- og Innovationsstyrelsen til DDA Sundhed. Ordningen kan sammenlignes med Danmarks Statistiks Forskerservice og deres indsats for høj kvalitetsdokumentation af registerdata, der finansieres af KOR.

Oprettelse af ”landing pages” for serier af forskningsdata er fra 2017 et nyt element i oparbejdning og tilgængeliggørelse af data. funktionen er forberedt af et IT-udviklingsprojekt finansieret af DDA Sundheds bevilling. Den nye funktion gør det muligt at fremsøge de studier, der er medlem af en serie (fx Sundheds- og Sygelighedsundersøgelser), når serien er oprettet og studiet er markeret som tilhørende en serie.

Brugeren bliver således i søgeresultatet præsenteret for alle studier tilhørende en serie, hvilket giver god mening for søgning af data om et emne, og den nye funktion forventes at fremme udlevering af sundhedsvidenskabelige forskningsdata fra studier i 2017.

Den dokumentation af data som forskere og forskningsprojekter har udført gennem forskningsprocessen skal så vidt muligt genanvendes. Modtaget forskningsdata, der er godt dokumenteret af forskeren, kan således i DDASøgeservice blive publiceret med ”landing page” og kodebog uden oparbejdning internt i DBO Rigsarkivet.

Forskningsdata, der egner sig til tilgængeliggørelse uden oparbejdning internt, identificeres ved arkivering af data. Det sker med henblik på ”straks-publicering”, dvs. publicering af data og metadata som modtaget fra forskeren/forskningsinstitutionen. Beslutning om straks-publicering af data sker i samarbejde mellem DBO og DDA Sundhed, og det forventes, at minimum 10 studier og datafiler straks-publiceres i 2017.

Udlevering af data

Målet er, at Rigsarkivet udleverer 50 datasæt fra sundhedsvidenskabelige undersøgelser eller udtræk af registerdata med oplysninger om sundhedsforhold til forsknings- eller undervisningsformål. Enhedsomkostningerne for udlevering af et sundhedsvidenskabeligt datasæt eller udtræk af registerdata er sat til i gennemsnit 10 timer. Forbruget af ressourcer til udlevering af data skal justeres efter de erfaringer, der høstes med udlevering data fra forskning og registre i de kommende år. Udlevering af data til sundhedsvidenskabelig forskning kræver som regel flere sikkerhedsforanstaltninger og procedure, herunder en procedure med administration af tilladelser fra den adgangsgivende myndighed. I de tilfælde hvor der ønskes udleveret personhenførbare data, skal Datatilsynet også høres.

For at understøtte udlevering af data til forskning gennemføres en række opsøgende og formidlende aktiviteter, jf. DDA Sundheds formidlings og informationsindsatser beskrevet neden for og som en projektaktivitet på s. 11 og 12.

Formidling

Årsplan 2017

DDA Sundheds skriftlige og mundtlige informations- og formidlingsindsats har til formål at øge såvel indsamling som udlevering af data samt højne kvaliteten af forskningsdata i forskningsprocessen.

Indsatserne omfatter:

- undervisning, foredrag og informationsmøder
- deltagelse i konferencer og netværk
- vejledning i datamanagement
- nyheder og artikler
- informationsmateriale

DDA Sundhed besøger og holder foredrag i forsknings- og uddannelsesmiljøer uden honorar. Formålet er at forøge kendskabet til Rigsarkivets service for (sundheds)forskning og til Rigsarkivets samling af forsknings- og myndighedsdata. Måltallet er 8 eksterne foredrag eller undervisningsbidrag i 2017.

Gennem opsøgende virksomhed og information til målgrupperne af forskere og studerende vil DDA Sundhed fortsat skabe synlighed og større viden om samlingen af sundhedsvidenskabelige data og de relativt smidige procedurer, der er for udlevering og anvendelse af sundhedsvidenskabelige forskningsdata fra DDA i Rigsarkivet

For at styrke og udbygge relationerne til de sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer, deltager medarbejdere i sundhedsfaglige konferencer og evt. sundhedsfaglige selskabers årsmøder, ligesom DDA Sundhed vil arbejde på at præsentere samlingen i skriftlige bidrag til magasiner, nyhedsbreve og andre digitale platforme.

Forskningsmiljøer, der har indsamlet værdifulde sundhedsvidenskabelige data, som ikke umiddelbart er dokumenteret til bevaring og deling, kan i samarbejde med DDA Sundhed indgå i et forløb med videndeling om forskningsdatadokumentation, anmeldelse og aflevering af forskningsdata med henblik på oparbejdning og tilgængeliggørelse i Rigsarkivet.

DDA Sundhed deltager i det nordiske samarbejde mellem dataarkiver for at synliggøre nordisk sundhedsdata samt andre internationale initiativer, der arbejder for tilgængeliggørelse af sundhedsvidenskabelige data. Det internationale samarbejde koordineres af DDA området.

Årsplan 2017

Forskning

DDA Sundhed påregner ikke forskningsaktiviteter.

Hjælpefunktioner

DDA Sundhed bidrager med ressourcer til vedligeholdelse af redskaber, specielt til vedligeholdelse af *DdiEditor*, men også til vedligeholdelse af diverse hjælpefunktioner, herunder drift af systemer og administration.

Afhængighed

DDA Sundhed er i tæt samspil med indsatser inden for områderne 'Indsamling af myndighedsdokumentation og forskningsdata', 'Digital bevaring og oparbejdning' samt DDA. DDA Sundheds koordination af indsatserne er derfor afhængig af et smidigt og velfungerende samarbejde på tværs af områderne.

Generel ledelse og administration

For 2017 regnes med få timer til generel ledelse og administration, og de få timer, der er afsat, anvendes til deltagelse i tværgående koordinering og andre møder i Rigsarkivet.

Andet

Kontoen anvendes til efteruddannelsesaktivitet og til internationalt samarbejde

4. DDA Sundheds særlige aktiviteter og projekter

DDA Sundhed gennemfører særlige aktiviteter og projekter til fremme af indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse af data fra sundhedsvidenskaberne samt til styrkelsen af datamanagement i forskningsmiljøer. De særlige indsatser muliggøres af bevillingen og er i 2017 organiseret omkring følgende projekter:

1. Tilgængeliggørelse af skolelægejournaler/helbredskort

Bevillingen har muliggjort en arkivundersøgelse, der kortlægger omfanget og fordeling af skolelægejournaler/helbredskort opbevaret i Rigsarkivet og i lokale arkiver i Danmark. De identificerede skolelægejournaler/helbredskort udgør en vigtig kilde for sundhedsforskningen, og bevillingen vil i 2017 bidrage til, at der skabes en digital forskningsressource for sundhedsforskning i Danmark i Rigsarkivet. En tilgængeliggørelse og digitalisering af skolelægejournalerne i Rigsarkivet planlægges i samarbejde med DDA Sundheds konsulenter og med sundhedsforskere fra Statens Serum Institut og Institut for Sygdomsforebyggelse samt Bispebjerg hospital.

2. Informations- og formidlingsindsats

Med henblik på at optimere informationsindsatsen og med brug af midler fra bevillingen til DDA Sundhed udarbejdes i 2017 et koncept for kommunikation. Konceptet skal sikre, at DDA Sundhed som én integreret enhed kommer bredest muligt ud i de sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer med information om både forskningsdatamanagement, anmeldelse, aflevering og tilgængeliggørelse overfor relevante målgrupper.

DDA er ansvarlig for konceptudvikling som omfatter:

Årsplan 2017

- Oversigt over uddannelser samt institutter og centre, der skal besøges.
- Årshjul for besøg med præsentation af DDA Sundhed
- Informationsmateriale til brug for præsentation i standardiseret form til flere målgrupper.
- Programsætning af møder for intern koordination og videndeling

Implementering af bekendtgørelsen for anmeldelse af forskningsdata til Rigsarkivet skal understøttes af ekstern information samt beskrivelse af kriterier for bevaring af anmeldte forskningsdata.

Med henblik på at styrke formidlingsindsatsen vil der i 2017 iværksættes en undersøgelse af Rigsarkivets mulighed for, at stille oplysningerne fra anmeldelser eksternt til rådighed

3. Indsigt, formidling og tilgængeliggørelse af registerdata

Med henblik på formidling af registerdata om befolkningens sundhed, diagnoser og behandling er Rigsarkivets samling af registerdata gennemgået. I forlængelse heraf skal der i 2017 i samarbejde med DDA udformes en plan for, hvordan de registre, der ikke er tilgængelige fra andre forskningsinfrastrukturer i Danmark, evt. beriges med (meta)data, bliver mere synlige, anvendelige samt søgbare for sundhedsforskere. Projektet har særlig fokus på Sessionsregistret fra 1987 - 2005, da der er efterspørgsel fra flere forskningsprojekter og det ikke formidles af andre myndigheder. Dette projekt koordineres med projekt Søg & find i Rigsarkivets digitale arkivalier. Registre, der efterspørges af sundhedsforskere, vil blive prioriteret til tilgængeliggøres.

DDA Sundhed vil i den sammenhæng også bidrage til, at der skabes rammer for sikker adgang til register- og forskningsdata fra Rigsarkivets læsesale i København og Odense.

4. Søg & find i Rigsarkivets digitale arkivalier (arkiveringsversioner)

Projektet er påbegyndt i 2016 og fortsættes i 2017, så der kan etableres nye søgemuligheder på tværs af Rigsarkivets samling af digitale arkivalier. Projektet vil udvide grundlaget for at søge i samlingen af digitalt skabte arkivalier til også at omfatte forskningsdata samt vigtige oplysninger registre afleveret af myndigheder til Rigsarkivet. Det skal gøre søgemulighederne betydeligt bedre for brugerne end i dag, idet der kan søges myndigheds- og forskningsdata fra samme platform.

5. Datamanagement i forskningsprojekter

Rigsarkivet har med baggrund i bevillingen til DDA Sundhed kunnet deltage i flere aktiviteter med fokus på datamanagement (DM) af forskningsdata. Det har muliggjort deltagelse i universiteternes Datamanagement Forum (DM Forum), hvorigennem der er etableret kontakt til de sundhedsvidenskabelige fakulteter. Det har tillige muliggjort deltagelse i et Deff-projekt "Datamanagement i Praksis", som også har fokus på sundhedsvidenskabelige data (se nedenfor).

Årsplan 2017

Det forventes, at disse initiativer i 2017 følges op med implementering af bæredygtige tiltag til støtte for datamanagement på universitetsniveau, fx udarbejdelsen af en DM Guide, et læringsforløb for ph.d. studerende samt et internationalt online værktøj til datamanagement planlægning: DMPonline.

Formålet med udvikling af en DM-guide er at stille forslag om, hvordan en internetbaseret guide til forskerne angående forskningsdata kan opstilles. Guiden skal give forskerne indblik i juridiske forhold, bevillingsmæssige forhold, teknisk datahåndtering mv. i forhold til forskningsdata. Projektet gennemføres i samarbejde med alle universiteterne og med KU som projektejer.

Læringsforløb for ph.d. studerende tager udgangspunkt i en kortlægning af, hvordan der undervises i DM på de sundhedsvidenskabelige fakulteter, som DDA Sundhed har bidraget til. På baggrund af kortlægningen opstilles der forslag til læringsmål for DM på de sundhedsvidenskabelige fakulteter samt laves en skitse til didaktisk metode for undervisningen. Endelig afholdes der et møde, hvor alle ph.d.-skolerne på det sundhedsvidenskabelige område mødes og drøfter deres praksis på området. Projektet gennemføres i samarbejde med SDU og AAU. På nuværende tidspunkt har alle ph.d.-skolerne deltaget i kortlægningen, og de har givet tilsagn om at være interesseret i at deltage i et møde i 2017.

Projektet ”Datamanagement i Praksis” har på tværs af universiteterne, DTU, Det Kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket og Rigsarkivet søgt efter bæredygtige løsninger på konkrete datamanagement udfordringer for forskningsprojekter. Projektet afholder en offentlig konference i 2017 med præsentation af projektets arbejde. Projektet fortsættes i 2017 – 2018 i projekt ”National konsolidering af DMPOnline-organisation og support”.

6. *Styrket forankring af DDA Sundhed i Rigsarkivet*

Rigsarkivet har netop udarbejdet en ny strategi. DDA Sundhed spænder over flere funktionsområder i Rigsarkivet. Dette projekt skal sikre optimalt samspil mellem Rigsarkivets nye strategi og DDA Sundheds virke. Projektet leverer en revision af DDA Sundheds overordnede mål og en handlingsplan indenfor Rigsarkivets strategi og organisationsstruktur.

Årsplan 2017

5. Afsluttende kommentarer

Rigsarkivets indsatser for forskningsdata på sundhedsområdet skal ses i sammenhæng med Rigsarkivets samlede plan for forskningsdata. Bevillingen til DDA Sundhed muliggør, at sundhedsvidenskabelige data indsamles, bevares samt tilgængeliggøres i et større omfang end data fra andre fag/områder.

DDA Sundheds indsatser for sundhedsvidenskabelige forskningsdata i Rigsarkivet, bliver af KOR og en række ledende sundhedsforskere fremhævet som meget nyttige for sundhedsforskning i Danmark. Indsatserne udgør en vigtig del af forskningsinfrastruktur i Danmark, idet de bidrager til, at Danmark fortsat kan levere sundhedsforskning i verdensklasse.

Den 11. januar 2017

Bodil Stenvig
Projektleder for DDA Sundhed